

KEKSA YOSHLILAR UCHUN JAHON MUZEYLARIDAGI LOYIHALARNI YURTIMIZDAGI MUZEYLARGA TADBIQ ETISH USULLARI

Maftuna Urakboyeva

Faculty of art studies and museum studies,

Museum management and culture tourism

Speciality 3-course student

E-mail: oroqboyevamaftuna@gmail.com

tel: 93 356 67 22

Annotatsiya: *Keksa yoshlilar – muzeylarga tashrifchilari orasida eng kam tashrif buyuradigan toifa vakillaridir. Shu bilan birgalikda, ko'plab muzeylarda bu muammoni bartaraf etish va mazkur toifa vakillarini ham muzeylarga jalb qilish uchun turli loyihalar ustida ishlashmoqda. Mazkur maqolada mana shunday loyihalardan biri- Liverpool Milliy muzeyidagi "HOP-on Board" loyihasi o'rganib chiqildi. Bu loyiha asosida mamlakatimizning ko'plab muzeylarida amaliyotda qo'llash nazarda tutilgan.*

Kalit so'zlar: *HOP-on Board, muzey, keksa yoshlilar, Liverpool Milliy muzeyi, loyiha.*

Аннотация: *Пожилые люди являются представителями наименее частой группы посетителей музеев. В то же время многие музеи работают над различными проектами по устранению этой проблемы и привлечению в музеи представителей данной категории. В данной статье был изучен один из таких проектов – проект «HOP-on Board» в Национальном музее Ливерпуля. На основе этого проекта его планируется реализовать во многих музеях нашей страны.*

Ключевые слова: *HOP-on Board, Музей, Пожилые люди, Национальный музей Ливерпуля, Проект.*

Abstract: *The elderly are the representatives of the least frequent group of museum visitors. At the same time, many museums are working on various projects to eliminate this problem and attract representatives of this category to museums. In this article, one of such projects - the "HOP-on Board" project at the National Museum of Liverpool was studied. Based on this project, it is intended to be implemented in many museums of our country.*

Keywords: *HOP-on Board, Museum, Older People, National Museum Liverpool, Project.*

INTRODUCTION

Muzey - insoniyatning ajdodlardan – avlodlarga qoldirgan tarixiy meroslarini o'zida jamlagan tarixiy maskandir. Muzey faqat meroslarni o'zida jamlagan maskan bo'libgina qolmay, insonga ta'lim va tarbiyani, yaxshilik va yomonlikni, to'g'ri va yo'lg'onni o'rgatadigan ta'lim uyidir. Muzeylar orqali insonlarni hayotdagi har qanday qiyin vaziyatlar orqali olib chiqib ketish mumkin. Bunga misol tariqasida, dunyoda o'zini eng keraksiz inson deb biladigan keksalarni aytishimiz mumkin. Vaholanki, ular jamiyatning eng kerakli toifa vakillaridir. Ularni jamiyatning kerakli insoni sifatida ekanligiga ishontirish va jamiyatdan ajralib qolishiga yo'l qo'yimaslik uchun ham muzeylar o'z hissasini qo'shmoqda.

Ma'lumki, andragogika - bu kattalar tomonidan bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirishning o'ziga xos qonuniyatlarini, shuningdek, professional o'qituvchi tomonidan ushbu faoliyatni

boshqarish xususiyatlarini ochib beruvchi

o'rganish nazariyasi bo'limi. "Andragogika" tushunchasi

1833-yilda nemis pedagogik tarixchisi Aleksandr Kapp tomonidan ilmiy foydalanishga kiritilgan. So'nggi o'n yilliklarda jamiyatda ishlayotgan fuqarolar uchun ko'p (uzluksiz) malaka oshirish, qayta tayyorlash yoki hatto kasblarini o'zgartirishga bo'lgan ehtiyoj va imkoniyatlarning ortishi, shuningdek, o'qitish va malaka oshirish imkoniyatlari va ehtiyojlari tufayli unga e'tibor doimiy ravishda ortib bormoqda. Madaniy talablarning o'zgarishi munosabati bilan kattalarni qayta tayyorlash, sog'lom turmush tarzining tarkibiy qismi sifatida yangi narsalarni o'rganish va o'rganish zarurligini anglash va boshqalar, shu sababli nafaqat kattalar ishlaydigan fuqarolarni tayyorlash uchun kurslar va hatto fakultetlar ochilmoqda .

Bunga misol tariqasida Liverpool milliy muzeyida o'tkazilgan andragogik loyihalardan birini aytishimiz mumkin. "Baxtli keksalar" loyihasi (Happy Old People) - boshqaruv guruhi 2018- yilda tashkil etilgan. Guruh Liverpool milliy muzeylari tomonidan baxtli keksalar (HOP) a'zolariga baxtli keksalar loyihasi (HOP) tarmog'i faoliyati yo'nalishida ishtirok etish imkoniyatini berish uchun tashkil etilgan. Baxtli keksalar loyihasi (HOP) Shimoliy G'arbiy mintaqadagi yagona tarmoqdir. Biz Liverpool shahri mintaqasidagi tashkilotlar o'rtasida yangi hamkorlik va aloqalarni o'rnatishni maqsad qilgan, bu yolg'iz va yolg'iz bo'lishi mumkin bo'lgan, shunchaki yangi narsalarni sinab ko'rishni yoki boshqa joyga borishni xohlaydigan keksa odamlarga o'zgartirish kiritishdan iborat. Baxtli keksalar loyihasi (HOP) butun shahar bo'ylab yoshga mos san'at taklifi uchun namuna bo'ladi. So'nggi ikki yil ichida baxtli keksalar loyihasi (HOP) Liverpool Milliy muzeylari, Liverpool shahar kengashi, Angliya San'at Kengashining "Yoshlarni nishonlash" dasturi va oz miqdordagi xayriyalar tomonidan moliyalashtirilgan.

Mazkur dasturning ish faoliyati quyidagilardan iborat:

Ish usullari

- Yil davomida har chorakda bir marta yig'ilishlar o'tkaziladi.
- Guruhga Liverpool milliy muzeylari raislik qiladi va yakuniy qarorlar uchun javobgarlikni Liverpool milliy muzeylari o'z zimmasiga oladi.
- Kun tartibidagi mavzular baxtli keksalar loyihasi (HOP) tarmog'idagi o'zgarishlar va har bir uchrashuvdan ikki hafta oldin guruhga qo'ng'iroq qilish orqali yaratiladi.
- Kun tartibi va oldingi yig'ilishlar bayonnomalari har bir yig'ilishdan bir hafta oldin tarqatiladi.
- Uchrashuvlar ko'rinishi davra suhbatidir.
- Guruh bo'lmagan a'zolar baxtli keksalar loyihasi (HOP) guruhining dolzarb, dolzarb va shahar miqyosidagi va milliy/xalqaro tashabbuslar va yuqori sifatli, yoshga mos san'at faoliyati bilan bog'liq kun tartibi bilan bog'liq bo'lishini ta'minlash uchun yig'ilishda qatnashish uchun taklif qilinadi.
- Liverpool Milliy muzeylari uchrashuvlarga ma'muriy yordam beradi.

Dasturdan foydalanish uchun Liverpool Milliy muzeyi saytiga kirib tanishib chiqiladi. So'ngra saytda berilgan ariza to'ldiriladi. Shu bilan birgalikda loyihani bir qancha shartlari ham mavjud. Ularga quyidagilar kiradi:

- Takliflar hamkorlikda ishlaydigan san'at/madaniy tashkilot va/yoki jamoat/keksalarga yo'naltirilgan tashkilot tomonidan taqdim etilishi kerak.

□ Ariza beruvchi loyihaning amalga oshirilishi va barcha to'g'ridan-to'g'ri xarajatlar sohalari qoplanishini ta'minlash uchun g'oya doirasida Liverpool Milliy muzeylari va Xotiralar uyi jamoasi bilan hamkorlikda ishlashga tayyor bo'lishi kerak.

□ Tanlov takliflarida keksa odamlarning madaniy xizmatlardan foydalanishda duch keladigan to'siqlarni bartaraf etish uchun mablag' qanday ishlatilishi ko'rsatilishi kerak.

□ Ariza beruvchilar grantdan kelib chiqadigan san'at faoliyatidagi keksa odamlarning ishtirokini hujjatlashtirish majburiyatini olishlari, baholashda ishtirok etishlari va baxtli keksalar loyihasi(HOP) tarmog'ining boshqa a'zolari bilan o'z bilimlarini taqdim etishlari kerak.

Mazkur loyiha yoshi kattalar uchun juda foydali va ularning bo'sh vaqtlarini unumli o'tkazishga yordam beradi. Barchamizga ma'lumki, keksalar ko'pincha haddan ortiq e'tiborni talab qilishadi, ammo ularga ko'p ahamiyat bermaymiz. Yuqorida keltirilgan loyihalarni amaliyotga tadbiq etish , ularning vaqtlarini samarali o'tkazishga bir vosita bo'lib xizmat qiladi.